

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Tomáše Zubka a soudců JUDr. Martina Láníčka a Mgr. Moniky Szkanderové ve věci

žalobce: **Ing. Julius Š.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátkou Mgr. Karlou Štuklovou
sídlem Vídeňská 188/119d, 619 00 Brno

proti
žalovanému: **DIAMO, státní podnik**, IČO 00002739
sídlem Máchova 201, 471 27 Stráž pod Ralskem
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Poledne, Ph.D.
sídlem Maiselova 38/15, 110 00 Praha

o určení trvání pracovního poměru

o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Karviné ze dne 25. 4. 2022, č. j. 25 C 123/2021-71

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I **mění** takto:

Určuje se, že pracovní poměr žalobce u žalovaného trvá.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 29 159 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku, k rukám Mgr. Karly Štuklové, advokátky, se sídlem Vídeňská 188/119d, Brno.

Odůvodnění:

1. Dopisem ze dne 29. 3. 2021 společnost OKD, a.s. oznámila žalobci, že s ním rozvazuje pracovní poměr výpovědí podle § 52 písm. c) zákoníku práce z důvodu snížení stavů technicko-hospodářských zaměstnanců za účelem zvýšení efektivity práce na základě rozhodnutí výkonného ředitele OKD, a.s. č. 3 ze dne 20. 1. 2020, v jehož důsledku se stal nadbytečným. Současně byl informován, že mu

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

náleží odstupné podle § 67 odst. 1 písm. c) zákoníku práce a platné kolektivní smlouvy vyššího stupně v celkové výši čtyřnásobku průměrného měsíčního výdělku.

2. Žalobou došlou soudu dne 27. 7. 2021 se žalobce domáhal vůči žalovanému určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědí ze strany společnosti OKD, a.s. ze dne 29. 3. 2021. Žalobu odůvodnil tím, že vykonával na dole Lazy závislou práci na základě pracovní smlouvy ze dne 4. 2. 1986. Důl Lazy včetně zaměstnanců přešel pod společnost OKD, a.s., IČO 05979277 (dále jen „OKD“). Žalobce tak nadále vykonával závislou práci v pracovněprávním poměru pro společnost OKD, a. s., a to v různých pracovních pozicích, přičemž poslední z nich byla pozice logistika, vždy však fakticky na pracovišti Důl Lazy. V období od 13. 3. 2020 do 28. 3. 2021 byl žalobce uznán dočasně práce neschopným. Na základě usnesení vlády České republiky ze dne 21. 9. 2020 č. 949 k návrhu postupu státního podniku DIAMO s. p. k zaházení následků hornické činnosti v rámci jednotlivých dolů a souvisejících dobývacích prostorů společnosti OKD byl schválen návrh způsobu řešení kritické ekonomické situace společnosti OKD, zahájením postupného prodeje jedné či více částí podniků společně s neprodleným prodejem části závodu společnosti OKD, a.s. do majetku státu. Dle čl. IV. odst. 1 písm. a) mělo k převodu části podniku označovaného jako „důl Lazy“ dojít k 1. 1. 2021. Na základě toho usnesení společnost OKD, a.s. uzavřela se žalovaným dne 23. 12. 2020 smlouvu o koupi části závodu, kdy na základě čl. 2.1 smlouvy o koupi části závodu žalovaný nabyl do svého vlastnictví část obchodního závodu provozovaného pod obchodní firmou OKD, a.s., jakožto organizovaný soubor jmění, který slouží mj. k jeho činnostem při provozování a obsluze dolu Lazy. Žalovaný v souladu s čl. 2.1 ve spojení s čl. 1.1 smlouvy o koupi části závodu tento závod nabyl do svého vlastnictví k 1. 1. 2021 včetně jeho zaměstnanců. Z čl. 3. kolektivní smlouvy i tiskové zprávy žalovaného ze dne 12. 3. 2021 vyplývá, že zaměstnanci obdrží v závislosti na počtu odpracovaných let v případě ukončení pracovního poměru dohodou k 31. 3. 2021 až jedenáctinásobek průměrného měsíčního výdělku. Pokud by byl pracovní poměr ukončen výpovědí, pak by byl ukončen k 31. 5. 2021 s tím, že zaměstnanec obdrží pouze čtyřnásobek měsíčního průměrného výdělku. V průběhu měsíce března 2021 zástupce společnosti OKD kontaktoval telefonicky žalobce za účelem sjednání termínu propouštěcího pohovoru. Žalobce se na tento pohovor v dobré víře, že se jedná o propouštěcí pohovor žalovaného, když nic nenasvědčovalo opaku, dostavil dne 29. 3. 2021. Na propouštěcím pohovoru byl žalobci předložen návrh ukončení pracovního poměru dohodou s tím, že žalobce v takovém případě obdrží šestinásobek průměrné měsíční mzdy. S ohledem na skutečnost, že v souladu s kolektivní smlouvou a tiskovou zprávou žalovaného měl žalobce v závislosti na počtu odpracovaných let obdržet jedenáctinásobek průměrné měsíční mzdy, žalobce s takovým návrhem nesouhlasil a domáhal se předložení dohody o rozvázání pracovního poměru za výše stanovených podmínek. Na místo toho mu byla zástupcem společnosti OKD předložena výpověď z pracovního poměru pro nadbytečnost podle ustanovení § 52 písm. c) zákoníku práce, a to na základě rozhodnutí výkonného ředitele OKD, a.s. č. 3 ze dne 20. 1. 2020, kdy pracovní místo žalobce, dle výše uvedeného rozhodnutí, bylo zrušeno k 31. 5. 2020. Podle žalobce trpí doručená výpověď z pracovního poměru vadou, kdy mu výpověď byla udělena subjektem, který již nebyl v té době jeho zaměstnavatelem, a tedy je jako taková neplatná. Na základě čl. 2.1. smlouvy o koupi části závodu společnost OKD převedla hospodářskou jednotku označenou jako „Důl Lazy“ na žalovaného, a to včetně jeho zaměstnanců. Žalobce byl ke dni 31. 12. 2020 zaměstnancem společnosti OKD. Ke dni 1. 1. 2021 tedy došlo k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu mezi společností OKD a žalobce na žalovaného. K přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu došlo na žalovaného ze zákona okamžikem převodu dané části závodu. Právní jednání po 1. 1. 2021 způsobující ukončení pracovního poměru tak může být učiněno pouze žalovaným, nikoliv jeho právním předchůdcem, tedy společností OKD. Na této situaci nic nemění ani to, že výpovědní důvody, které společnost OKD uvedla ve výpovědi, nastaly ještě před okamžikem přechodu práv a povinností na žalovaného. Žalobce tvrdil, že má ve smyslu § 80 o. s. ř. naléhavý právní zájem na tom, aby bylo určeno, že rozvázání pracovního poměru je neplatné a že tedy jeho pracovní poměr k žalovanému dále trvá, neboť tímto způsobem získával finanční prostředky pro svou obživu. Žalobce pracoval pro žalovaného (resp. pro jeho právní předchůdce) nepřetržitě po dobu delší jak 35 let a má 3 roky do

důchodu, proto považoval za spravedlivé, aby jeho pracovní poměr byl ukončen za stejných podmínek jako u jeho kolegů, kteří s ním pracovali na dole Lazy.

3. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Předně vznesl námitku nedostatku pasivní věcné legitimace a tvrdil, že žalobce nemá na požadovaném určení naléhavý právní zájem. Podle čl. 2.1. smlouvy o koupi části závodu ze dne 23. 12. 2020 byla předmětem koupě pouze část obchodního závodu vymezená smlouvou, nikoli obchodní závod jako celek, a to část tvořená „... majetkem, dluhy, závazky, smluvními právy, povinnostmi a zaměstnanci, jak jsou tyto složky blíže popsány v příloze této smlouvy a jak jsou tyto jednotlivé složky samostatně účtovány v účetním systému prodávajícího (OKD) v rámci účetního okruhu 16“. Žalobce nikdy nebyl evidován v rámci účetního okruhu 16; byl evidován v rámci účetního okruhu 4. Ve vztahu k žalobci proto nikdy nedošlo k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu podle § 338 zákoníku práce z OKD na žalovaného. Dle žalovaného se žalobce nemůže s úspěchem domáhat určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru ze dne 29. 3. 2021, neboť tuto výpověď učinila společnost OKD a žalovaný s touto výpovědí nemá nic společného. Nadto žalovaný uvedl, že mezi žalobcem a žalovaným neexistuje, a ani nikdy neexistoval, žádný právní, natož pracovněprávní poměr. Dále zdůraznil, že k předmětnému rozvázání pracovního poměru došlo až 3 měsíce po žalobcem tvrzeném (a žalovaným popíraném) přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu z OKD na žalovaného.
4. Okresní soud napadeným rozsudkem určil, že rozvázání pracovního poměru výpovědí ze strany společnosti OKD, a.s. ze dne 29. 3. 2021 je neplatné, a žalovaného zavázal zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 24 079 Kč. Okresní soud konstatoval, že podstatou sporu je skutečnost, že žalobce tvrdí, že v době podání výpovědi z pracovního poměru nebyla společnost OKD, a.s. jeho zaměstnavatelem, neboť práva a povinnosti z pracovního poměru přešla na žalovaného, který tuto skutečnost naopak popírá, přičemž žalobce se v konečném důsledku hodlá domoci, aby mu žalovaný nadále přiděloval práci podle pracovní smlouvy, tj. na dole Lazy. Dle ustanovení § 338 odst. 2 zákoníku práce, dochází-li k převodu činnosti zaměstnavatele nebo jeho části k jinému zaměstnavateli, přecházejí práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů v plném rozsahu na přejímajícího zaměstnavatele. Na základě článku 2.1 smlouvy o koupi části závodu společnost OKD, a. s. převedla hospodářskou jednotku označenou jako důl Lazy na žalovaného, a to včetně jeho zaměstnanců. Žalobce byl ke dni 31. 12. 2020 zaměstnancem společnosti OKD, a. s. K přechodu práv a povinností došlo den, kdy přechází postavení zaměstnavatele z převodce na nabyvatele, přičemž vůle smluvních stran zde nehraje roli. Převádí-li se na přejímajícího zaměstnavatele část dosavadního zaměstnavatele, přecházejí na přejímajícího zaměstnavatele práva a povinnosti vůči zaměstnancům, které měl ke dni přechodu v převáděné části trvalé pracoviště. Ke dni 1. 1. 2021 tedy došlo k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu společnosti OKD, a. s. a žalobce na žalovaného. Námitku žalovaného, že žalobce nebyl uveden v seznamu převáděných zaměstnanců, vyhodnotil jako bezvýznamnou.
5. Skutečnost, že neplatnost rozvázání pracovního poměru provedeného někým jiným, než účastníkem pracovního poměru, nemůže zaměstnanec uplatnit u soudu žalobou podle ustanovení § 72 zákoníku práce, neznamená, že by účastník pracovního poměru, kterému bylo takové rozvázání pracovního poměru adresováno, neměl ve vztahu k tomuto právnímu úkonu právo na soudní ochranu. Rozvázal-li pracovní poměr mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem někdo, kdo nebyl účastníkem tohoto právního vztahu, může se zaměstnanec žalobou podle ustanovení § 80 o. s. ř. domáhat, aby bylo určeno, že toto rozvázání pracovního poměru je neplatné, má-li na takovém určení naléhavý právní zájem. Prvostupňový soud v tomto směru odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 7. 2010 sp. zn. 21 Cdo 1951/2009 a dospěl k závěru, že žalobce v projednávané věci má naléhavý právní zájem, aby bylo určeno, že rozvázání pracovního poměru je neplatné a že jeho pracovní poměr u žalovaného dále trvá, neboť žalobce u předchůdce žalovaného nepřetržitě pracoval po dobu delší 35 let, má v současné době 3 roky do důchodu, bude pro něj velmi složité najít nové zaměstnání, proto je pro něj důležité, aby byla existence pracovního poměru zachována, resp. soud považoval ve shodě s žalobcem za spravedlivé, aby byl jeho pracovní poměr ukončen za stejných podmínek jako u jeho dalších kolegů. Vzhledem k tomu, že zaměstnavatelem žalobce od 1. 1. 2021 nebyla společnost OKD,

a.s., ale žalovaný, nebyla společnost OKD, a.s. dne 29. 3. 2021 oprávněna dát žalobci výpověď z pracovního poměru, proto se jedná o neplatné právní jednání.

6. Proti rozsudku okresního soudu podal žalovaný odvolání z důvodů uvedených v § 205 odst. 2 písm. b), c), d) a g) o. s. ř. Vytýkal okresnímu soudu, že z napadeného rozsudku nevyplývá, o jaké důkazy opřel svá skutková zjištění, že „DIAMO dle rozhodnutí vlády převzal k 1. 1. 2021 utlumované doly Lazy, Dukla, Staříč a Frenštát a v souladu se smlouvou o koupi části závodu dokončí proces organizačních změn vyhlášených OKD, a.s.“, že „DIAMO za účelem transformace části OKD do struktury státního podniku zřídil nový odštěpný závod Darkov“ a že „[k]e dni 1. 1. 2021 tedy došlo k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu společností OKD, a. s. a žalobce na žalovaného“. Soud prvního stupně zcela opomenul jím navržené důkazy smlouvou o koupi části závodu ze dne 23. 12. 2020 a vyžádáním zprávy od OKD, a.s. o tom, ve kterém účetním okruhu byl žalobce evidován. Napadený rozsudek je nesprávný zejména z toho důvodu, že žalovaný není pasivně věcně legitimován. Žalovaný sice tvrdí, že na něj k 1. 1. 2021 nepřešla práva a povinnosti z pracovněprávního vztahu mezi OKD, a.s. a žalobcem, to však není pro posouzení pasivní věcné legitimace podstatné. Za rozhodující je třeba považovat skutečnost, že žalobce se domáhá určení neplatnosti právního jednání z 29. 3. 2021 společností OKD, a.s., nikoli žalovaného. Žalovaný přitom žalobci výpověď, jejíž neplatnosti se domáhá, nikdy nedal a nadto vzhledem k chronologii nepřichází v úvahu ani přechod práv a povinností z OKD, a.s. na žalovaného z takové výpovědi. K předmětnému rozvázání pracovního poměru totiž došlo až 3 měsíce po žalobcem tvrzeném (a žalovaným popíraném) přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu z OKD, a.s. na žalovaného. Okresní soud nesprávně interpretoval závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 14. 7. 2010 sp. zn. 21 Cdo 1951/2009, z něhož vyplývá, že rozvázal-li pracovní poměr mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem někdo, kdo nebyl účastníkem tohoto právního vztahu, může se zaměstnanec žalobou podle ustanovení § 80 o. s. ř. proti tomu, kdo uskutečnil napadené právní jednání směřující k rozvázání pracovního poměru, domáhat, aby bylo určeno, že toto rozvázání pracovního poměru je neplatné. Z citovaného rozhodnutí vyplývá, že v tomto řízení by mohla být pasivně věcně legitimována společnost OKD, a.s., nikoliv žalovaný. Bez ohledu na výše uvedené nemá žalobce na požadovaném určení naléhavý právní zájem. V předmětné věci je mezi účastníky sporné, mezi kým vlastně existoval či existuje pracovněprávní poměr. Dle žalovaného se žalobce nikdy nestal jeho zaměstnancem. Tentýž názor zjevně sdílela i společnost OKD, a.s., když dne 29. 3. 2021 dala žalobci výpověď. Nicméně požadavek na určení, že žalobcův pracovní poměr u žalovaného dále trvá, nebyl předmětem tohoto řízení, jak nesprávně uvedl soud prvního stupně. Navíc naléhavý právní zájem na určení, že žalobcův pracovní poměr u žalovaného dále trvá, vylučuje podle judikatury Nejvyššího soudu naléhavý právní zájem na určení, že rozvázání pracovního poměru je neplatné. Napadený rozsudek nemůže žalobci přinést kýženou právní jistotu, neboť jeho výrokem není vyřešena sporná otázka, zda a kdo je žalobcovým zaměstnavatelem. Okresní soud v rozporu s § 119a o. s. ř. nepoučil účastníky před skončením jednání o tom, že všechny rozhodné skutečnosti musí uvést a že důkazy musí označit dříve, než ve věci vyhlásí rozhodnutí. Žalovaný navrhoval, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a žalobu zamítl.
7. Žalobce ve vyjádření k odvolání uvedl, že skutečnost, že mezi žalovaným a společností OKD, a.s. byla dne 23. 10. 2020 uzavřena smlouva o koupi části závodu, a to včetně dolu Lazy, kde byl žalobce pracovně zařazen, byla mezi účastníky nesporná. Skutečnost, zda žalovaný za účelem transformace části OKD do struktury státního podniku zřídil nový odštěpný závod Darkov či nikoli, není pro posouzení věci významná. Otázka, zda ke dni 1. 1. 2021 došlo či nedošlo k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu společností OKD, a. s. a žalobce na žalovaného, je otázkou právní, nikoli skutkovou. Podstatné není ani to, v jakém interním účetním okruhu je zaměstnanec u zaměstnavatele evidován, neboť tato skutečnost nemůže mít žádný vliv na to, zda došlo k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu na přejímajícího zaměstnavatele. Osobou pasivně věcně legitimovanou v tomto řízení je žalovaný, neboť se jedná o jediný subjekt, po kterém může žádat plnění povinností z pracovněprávního vztahu, mj. náhradu mzdy za období po přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu. Požadovaným určením může být postaveno najisto, že pracovněprávní vztah přešel na žalovaného, který je tak povinen přidělovat žalobci práci a vyplácet

mu mzdu. Žalobce sice trval na tom, že od počátku byl dán jeho naléhavý právní zájem na určení, že výpověď daná společností OKD, a.s. je neplatná, ovšem z důvodu procesní opatrnosti navrhl změnu žalobu tak, že se na místo určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědí ze strany společnosti OKD, a.s. ze dne 29. 3. 2021 domáhal určení, že pracovní poměr mezi žalobcem a žalovaným trvá, a to na základě stejných skutkových důvodů. Pro řízení o změně žalobě jsou co do skutkové stránky podstatné tytéž okolnosti jako pro řízení o původní žalobě. Nejedná se tak o nový nárok ve smyslu § 216 odst. 2 o. s. ř. Absence poučení podle § 119a o. s. ř. nemá za následek nesprávnost rozhodnutí ve věci samé, ale toliko přípustnost novot v odvolacím řízení ve smyslu § 205a písm. e) o. s. ř.

8. Žalovaný v replice k vyjádření žalobce popřel, že by učinil nespornými rozhodné skutečnosti, ze kterých vychází napadený rozsudek, zejména že by došlo k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu žalobce ze společnosti OKD, a. s. na žalovaného. Nárok na určení, že pracovní poměr mezi žalobcem a žalovaným trvá, je podle názoru žalovaného nárokem novým, který v odvolacím řízení nelze podle § 216 odst. 2 o. s. ř. uplatnit. Žalovaný proto navrhoval, aby odvolací soud návrh na přípustění změny žaloby zamítl.
9. Krajský soud jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o. s. ř.) po zjištění, že odvolání žalovaného proti rozsudku soudu prvního stupně bylo podáno ve lhůtě uvedené v § 204 odst. 1 o. s. ř., přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení jemu předcházející se zřetelem k ustanovení § 206 odst. 2 a § 212 o. s. ř., a dospěl k závěru, že odvolání žalovaného není důvodné.
10. Odvolací soud se předně zabýval návrhem žalobce na přípustění změny žaloby. V odvolacím řízení není obecně přípustná taková změna návrhu, kterou by byl uplatněn nový nárok (srov. § 216 odst. 2 o. s. ř.). Z uvedeného lze dovodit, že ustanovení § 95 o. s. ř. sice může být v odvolacím řízení přiměřeně (§ 211 o. s. ř.) použito, odvolací soud však nemůže připustit takovou změnu žaloby, která by představovala uplatnění nového nároku, tj. nároku, který nemá žádnou skutkovou souvislost s nárokem uplatněným před soudem prvního stupně (srov. Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád I, II Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 1737, a například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 3. 2020 sp. zn. 30 Cdo 1184/2018). V daném případě žalobce navrhoval změnu žaloby spočívající v tom, že se na místo určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědí ze strany společnosti OKD, a.s. ze dne 29. 3. 2021 domáhal určení, že pracovní poměr mezi žalobcem a žalovaným trvá, a to v podstatě na základě stejných skutkových tvrzení. Jelikož jde o shodný skutkový základ nároku, nejedná se o uplatnění nového nároku ve smyslu § 216 odst. 2 o. s. ř., proto odvolací soud změnu žaloby učiněnou podáním žalobce ze dne 10. 8. 2022 připustil.
11. Odvolací soud v rámci odvolacího přezkumu neshledal, že by řízení před soudem prvního stupně bylo postiženo vadou, která by měla (mohla mít) za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Odvolací námitka žalovaného týkající se neposkytnutí poučení podle § 119a odst. 1 o. s. ř. před skončením jednání není významná, protože absence tohoto poučení nemá za následek nesprávnost rozhodnutí ve věci samé, ale toliko přípustnost novot v odvolacím řízení ve smyslu § 205a písm. e) o. s. ř.
12. Jádrem sporu i po přípustění změny žaloby spočívá v posouzení otázky, zda u žalobce došlo ke dni 1. 1. 2021 na základě smlouvy o koupi části závodu ze dne 23. 12. 2020 k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu na straně zaměstnavatele ze společnosti OKD, a.s. na žalovaného či nikoli, zda tudíž pracovní poměr žalobce rozvazoval výpovědí ze dne 29. 3. 2021, kterou mu dala společnost OKD, a.s., někdo, kdo nebyl vůbec účastníkem tohoto právního vztahu a zda proto pracovní poměr mezi žalobcem a žalovaným nadále trvá, neboť nebylo tvrzeno a ani nevyšlo v řízení najevo, že by pracovní poměr žalobce měl být rozvázán jiným způsobem než výpovědí ze dne 29. 3. 2021 nebo by skončil na základě jiné právní skutečnosti.
13. Skutková zjištění soudu prvního stupně, že „státní podnik DIAMO dle rozhodnutí vlády převzal k 1. 1. 2021 utlumované doly Lazy, Dukla, Staříč a Frenštát a v souladu se smlouvou o koupi části závodu dokončí proces organizačních změn vyhlášených OKD, a.s.“ a že „státní podnik DIAMO za účelem transformace části OKD do struktury státního podniku zřídil nový odštěpný závod Darkov“, která zjevně převzal z tiskové zprávy žalovaného ze dne 5. 1. 2021 (viz příloha č. 5 žaloby), aniž by ovšem dle protokolu o jednání ze dne 25. 4. 2022 provedl důkaz touto listinou, nepovažuje odvolací soud za významná pro posouzení projednávané věci, proto toto pochybení soudu prvního stupně

nemělo (nemohlo mít) za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Otázka, zda ke dni 1. 1. 2021 došlo či nedošlo k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu společnosti OKD, a. s. a žalobce na žalovaného, je otázkou právní, nikoli skutkovou.

14. Po skutkové stránce považuje odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně za podstatné, že ke dni 1. 1. 2021 (tj. ke dni účinnosti smlouvy o koupi části závodu) byl žalobce zaměstnancem společnosti OKD, a.s. na dole Lazy (dříve důl Antonín Zápotocký), a to naposledy jako logistik. Odvolací soud dospěl na rozdíl od soudu prvního stupně k závěru, že pro účely posouzení otázky přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu je potřebné provést dokazování smlouvou o koupi závodu, ze které přitom zjistil, že dne 23. 12. 2020 byla mezi společnostmi OKD, a.s. jako prodávajícím a žalovaným jako kupujícím uzavřena smlouva o koupi části závodu, jejímž předmětem byla „část obchodního závodu prodávajícího provozovaného prodávajícím pod obchodní firmou OKD, a.s., kterážto část je tvořena organizovaným souborem jmění, které prodávající vytvořil a která z vůle prodávajícího slouží k jeho činnosti při provozování a obsluze dolů Dukla, Paskov, Frenštát a Lazy a k dalším činnostem realizovaným v oblasti dobývacích prostorů Dolní Suchá, Petřvald I, Starč, Trojanovice a Lazy, nebo vzhledem ke své povaze má k tomuto účelu sloužit, a která je tvořena zejména majetkem (včetně věcí a pohledávek), dluhy, závazky, smluvními právy a povinnostmi a zaměstnanci, jak jsou tyto složky blíže popsány v seznamech v příloze 1 smlouvy a jak jsou tyto jednotlivé složky samostatně účtovány v účetním systému prodávajícího SAP R/3 – Enterprise v rámci účetního okruhu 16 – Divize útlum včetně změn nastalých po 30. 11. 2020 v souladu s režimem uvedeným v čl. 6 této smlouvy (takto vymezená část celkového závodu prodávajícího dále též „část závodu“)“. Podle zmiňované přílohy 1 smlouvy jsou součástí části závodu mj. zaměstnanci uvedení v samostatné příloze 7 smlouvy, ve které žalobce výslovně vyjmenován nebyl. Naopak odvolací soud nepovažoval pro posouzení věci za podstatné, zda žalobce byl či nebyl evidován v účetním systému společnosti OKD, a.s. v rámci účetního okruhu 16 (viz níže odůvodnění v bodě 23 tohoto rozhodnutí), proto z důvodu nadbytečnosti neprovedl žalovaným navrhovaný důkaz vyžádáním zprávy od společnosti OKD, a.s., ve kterém účetním okruhu byl žalobce jako zaměstnanec evidován.
15. Podle § 2175 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. 12. 2020 (dále jen „o. z.“), koupí závodu nabývá kupující vše, co k závodu jako celku náleží. O koupi závodu se jedná i v případě, že strany z koupě jednotlivou položku vyloučí, aniž tím celek ztratí vlastnost závodu.
16. Podle § 2175 odst. 2 o. z. koupě závodu se považuje za převod činnosti zaměstnavatele.
17. Podle § 2183 o. z. ustanovení toho pododdílu se obdobně použijí i na jiné převody vlastnického práva k závodu a na prodej nebo jiný převod části závodu tvořící samostatnou organizační složku.
18. Podle § 338 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do 30. 6. 2021 (dále jen „zákoník práce“), k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů může dojít jen v případech stanovených tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem.
19. Podle § 338 odst. 2 zákoníku práce dochází-li k převodu činnosti zaměstnavatele nebo části činnosti zaměstnavatele nebo k převodu úkolů zaměstnavatele anebo jejich části k jinému zaměstnavateli, přecházejí práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů v plném rozsahu na přejímajícího zaměstnavatele; práva a povinnosti z kolektivní smlouvy přecházejí na přejímajícího zaměstnavatele na dobu účinnosti kolektivní smlouvy, nejdéle však do konce následujícího kalendářního roku.
20. Podle § 338 odst. 4 zákoníku práce práva a povinnosti dosavadního zaměstnavatele vůči zaměstnancům, jejichž pracovněprávní vztahy do dne převodu zanikly, zůstávají nedotčeny, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.
21. Vzhledem k tomu, že k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů z dosavadního zaměstnavatele na jiného zaměstnavatele může dojít jen na základě právního předpisu, je vyloučeno, aby nastal jen na základě smluvního ujednání (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 6. 1999 sp. zn. 21 Cdo 253/99, uveřejněný v časopise Soudní rozhledy, č. 9, roč. 1999, s. 300, nebo rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 8. 1994 sp. zn. 6 Cdo 82/94, uveřejněný pod č. 38 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1995). Přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů v důsledku smlouvy mezi zaměstnavateli je možný - jak vyplývá z výše uvedeného - jen tehdy, jestliže právní předpisy s uzavřením smlouvy určitého typu takový následek - vyplývající ze zákona,

nikoliv ze smlouvy samotné - spojují. Jedním z takových případů je uzavření smlouvy o koupi závodu (části závodu), neboť koupě závodu (části závodu) se považuje za převod činnosti zaměstnavatele (srov. § 2175 odst. 2 a § 2183 o. z.). Smlouva o koupi části závodu uzavřená dne 23. 12. 2020 mezi společnostmi OKD, a.s. jako prodávajícím a žalovaným jako kupujícím proto představuje právní skutečnost, která je způsobilá mít za následek přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů ze společnosti OKD, a.s. jako dosavadního zaměstnavatele na žalovaného jako přejímajícího zaměstnavatele.

22. Citované ustanovení § 2175 odst. 2 o. z. stanoví, že koupě závodu se považuje za převod činnosti zaměstnavatele. Důvodová zpráva k § 2175 o. z. výslovně odkazuje na § 338 zákoníku práce. K přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů tedy dojde podle § 338 odst. 4 zákoníku práce pouze u pracovněprávních vztahů existujících ke dni uzavření, resp. ke dni účinnosti smlouvy o koupi závodu (části závodu). Jinak řečeno, na přejímajícího zaměstnavatele přecházejí, nestanoví-li zákon jinak, práva a povinnosti dosavadního zaměstnavatele jen vůči těm zaměstnancům, jejichž pracovněprávní vztah dosud (do dne převodu) nezanikl.
23. Jelikož žalobce ke dni 1. 1. 2021 (tj. ke dni účinnosti smlouvy o koupi části závodu) pracoval na dole Lazy, resp. tam pracoval do 12. 3. 2020 a následně od 13. 3. 2020 do 28. 3. 2021 byl uznán dočasně práce neschopným (jednalo se tedy u něj o důležité osobní překážky na straně zaměstnance – srov. § 191 zákoníku práce), je zřejmé, že žalobce byl součástí té části závodu, která byla převedena k 1. 1. 2021 na státní podnik DIAMO. Žalobce sice skutečně není uveden v příloze 7 smlouvy o koupi části závodu, ve které byli vyjmenováni zaměstnanci části závodu, jejichž práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů měly přejít na žalovaného, tato skutečnost však nemá na přechod práv a povinností z pracovního poměru žalobce ze společnosti OKD, a.s. jako dosavadního zaměstnavatele na žalovaného jako přejímajícího zaměstnavatele žádný vliv. Obchodní závod je zákonem (ust. § 502 o. z.) definován jako organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu. Částí závodu je třeba rozumět samostatnou organizační složku závodu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2019 sp. zn. 27 Cdo 2645/2018); pro její vymezení je v tomto smyslu podstatné, že představuje určitý soubor věcí, práv a jiných majetkových hodnot, které slouží k plnění úkolů (částí) obchodního závodu; součástí tohoto souboru je i osobní prvek (zaměstnanci v něm působící). Pro část závodu je tak charakteristické spojení hmotných a osobních složek činnosti. Dochází-li k převedení části závodu, pak takovéto opatření se nemůže dotýkat jen jejích hmotných složek, ale také osobního prvku (tj. zaměstnanců v ní působících.) V zájmu zachování této jednoty hmotných, osobních i nehmotných složek podnikání, jež jsou ve svém souhrnu předpokladem ekonomické funkčnosti závodu (části závodu), právní předpis stanoví, že práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů k zaměstnancům závodu (jeho části) přecházejí z prodávajícího na kupujícího. Pokud žalobce pracoval v převáděné části závodu, byl součástí její osobní složky, a proto na žalovaného jako kupujícího přešla práva a povinnosti z pracovněprávního vztahu žalobce, i když není výslovně uveden v seznamu převáděných zaměstnanců (příloha 7 smlouvy o koupi části závodu). Na tomto závěru nemohou nic změnit ani skutečnosti, že žalobce byl ke dni účinnosti smlouvy o koupi části závodu uznán dočasně práce neschopným a že pracovní místo žalobce bylo zrušeno na základě rozhodnutí společnosti OKD, a.s. o organizační změně ještě před uzavřením smlouvy o koupi části závodu. Z výše uvedeného vyplývá, že pro posouzení projednávané věci není významné, zda žalobce byl či nebyl evidován v účetním systému společnosti OKD, a.s. v rámci účetního okruhu 16.
24. Odvolací soud proto uzavřel, že společnost OKD, a.s. vskutku část svého závodu, v němž žalobce pracoval, s účinností ke dni 1. 1. 2021 prodala žalovanému, na něhož tak přešla všechna práva a povinnosti společnosti OKD, a.s. z pracovněprávního vztahu vůči žalobci. Za dané situace tudíž pracovní poměr žalobce rozvažoval výpovědí ze dne 29. 3. 2021, kterou mu dala společnost OKD, a.s., někdo, kdo nebyl vůbec účastníkem tohoto právního vztahu, proto se jedná o neplatné právní jednání, přičemž otázkou (ne)platnosti tohoto rozvazovacího právního jednání se lze v projednávané věci zabývat jako otázkou předběžnou (srov. závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 14. 7. 2012 sp. zn. 21 Cdo 1951/2009). Jelikož nebylo tvrzeno a ani nevyšlo v řízení najevo, že by poté, co došlo k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu žalobce na straně zaměstnavatele ze společnosti OKD, a.s. na žalovaného, pracovní poměr žalobce měl být rozvázán

jiným způsobem než výpovědí společnosti OKD, a.s. ze dne 29. 3. 2021 nebo by skončil na základě jiné právní skutečnosti, lze konstatovat, že pracovní poměr mezi žalobcem a žalovaným nadále trvá. Žalobce přitom podle názoru odvolacího soudu má z povahy věci na požadovaném určení naléhavý právní zájem ve smyslu § 80 o. s. ř., neboť se tím vytvoří pevný právní základ pro právní vztahy účastníků sporu, aniž by bylo nezbytné, aby žalobce výslovně tvrdil, v čem spatřuje existenci tohoto naléhavého právního zájmu. Ohledně změněného žalobního požadavku na určení, že pracovní poměr žalobce u žalovaného trvá, je žalovaný nepochybně osobou pasivně věcně legitimovanou. Z důvodu nadbytečnosti se odvolací soud nezabýval otázkou, zda žalobce měl naléhavý právní zájem na původně požadovaném určení, že rozvázání pracovního poměru výpovědí ze strany společnosti OKD, a.s. ze dne 29. 3. 2021 je neplatné, a zda v případě tohoto původního žalobního petitu byla dána pasivní věcná legitimace žalovaného.

25. S ohledem na výše uvedené odvolací soud po připuštění změny žaloby rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že se určuje, že pracovní poměr žalobce u žalovaného trvá.
26. Vzhledem k tomu, že odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně, rozhodl v souladu s ustanovením § 224 odst. 2 o. s. ř. opětovně i o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně. Nicméně se nezměnilo nic na tom, že v řízení měl plný úspěch žalobce, proto má vůči žalovanému podle § 142 odst. 1 o. s. ř. právo na plnou náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů. Odvolací soud přiznal žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 29 159 Kč spočívající v odměně za zastupování advokátkou za pět a půl úkonů právní služby (převzetí a příprava zastupování, sepis žaloby, 1/2 úkonu za sepis odvolání týkající se místní příslušnosti soudu, účast u jednání dne 25. 4. 2022, sepis vyjádření k odvolání ze dne 10. 8. 2022 a účast u odvolacího jednání dne 29. 11. 2022) po 2 500 Kč podle § 6 odst. 1, § 7, § 9 odst. 3 písm. a), § 11 odst. 1 písm. b), d), g) a k) a § 11 odst. 2 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), v šesti režijních paušálech po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, v náhradě za ztrátu času v rozsahu 20 půlhodin po 100 Kč podle § 14 advokátního tarifu a cestovních výdajích ve výši 4 895 Kč (za cestu ke dvěma jednáním osobním motorovým vozidlem o průměrné spotřebě 4,9 l nafty na 100 km, cena paliva v případě cesty k jednání dne 25. 4. 2022 36,10 Kč/l a v případě cesty k odvolacímu jednání 47,10 Kč/l, sazba základní náhrady za 1 km jízdy 4,70 Kč, ujetu k jednání dne 25. 4. 2022 z Brna do Karviné a zpět 382 km a k odvolacímu jednání z Brna do Ostravy a zpět 346 km), tj. celkem 22 445 Kč. Tuto částku je třeba podle § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř. zvýšit o náhradu za 21 % DPH ve výši 4 714 Kč, neboť zástupkyně žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty. Náklady řízení žalobce dále spočívaly v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 2 000 Kč.
27. Naopak nepřiznal žalobci náhradu nákladů řízení spojenou se sepisem písemné výzvy před podáním žaloby. Předžalobní výzva k plnění ve smyslu § 142a o. s. ř. představuje v řízení o žalobě na plnění podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu samostatný úkon právní služby, neboť je předpokladem pro přiznání práva na náhradu nákladů řízení procesně úspěšnému žalobci. V projednávané věci se však jedná o určovací žalobu. Za sepis odvolání ze dne 14. 10. 2021 odvolací soud přiznal náhradu odměny za zastupování pouze ve výši jedné poloviny, protože se nejednalo o odvolání proti rozhodnutí ve věci samé, nýbrž proti usnesení o vyslovení místní nepříslušnosti soudu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat dovolání, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak, a to ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Okresního soudu v Karviné.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 29. listopadu 2022

Mgr. Tomáš Zubek v. r.
předseda senátu